

VISUL UNEI NOPTI DE VARA de William Shakespeare. Traducerea: Dan Grigorescu ● **TEATRUL „TOMA CARAGIU“ DIN PLOIEȘTI** ● Data reprezentației: 18 martie 1995 ● Regia și ilustrația muzicală: Vasile Nedelcu ● Decorul: Daniel Răduță ● Costumele: Anca Răduță ● Dans și mișcare: Mălina Andrei ● Distribuția: Corneliu Revent (Theseu), Dumitru Palade (Egeu), Dragoș Stemate (Lysander), Ionuț Antonie (Demetrius), Fabian Gavriluțiu (Philostrat), Alexandru Pandele (Gutuie), Marian Despina (Blându), Mihai Coadă (Fundulea), Ilie Galea (Flaut), Lucian David (Botșor), Carmen Ciorcilă (Hypolita), Oxana Moravec, Bogdana Darie (Helena), Delia Nartea (Hermia), Andrei Zaharescu (Oberon), Raluca Zamfirescu (Titania), Silvia Codreanu (Puck), Bogdana Darie, Oxana Moravec (Bob de muștar), Luminița Nouri (Fir de păianjen), Loredana Alexandrescu (Măzărîche).

Numeroaselor puneri în scenă ale **Visului...** shakespeareian, realizate în ultimii ani la noi de regizori importanți, ca Liviu Ciulei, Tompa Gábor, Alexandru Darie, li se adaugă acum una datorată unui tânăr regizor, încă student: Vasile Nedelcu. Spectacolul Teatrului „Toma Caragiu“ din Ploiești este rezultatul unei îndelungate gândiri a acestui viitor regizor, care, obsedat de complexitatea temelor și soluțiilor propuse de inepuizabila fantezie shakespeareiană, a făcut mai întâi un exercițiu-examen de regie în anul III, dezvoltându-l apoi într-un spectacol al studioului Casandra al ATF, pentru a-și împlini acum demersul prin colaborarea cu o trupă profesionistă.

Nu cunosc primele etape ale acestui travaliu. Ceea ce am văzut la Ploiești dezvăluie o reală capacitate de construcție a unui spectacol, coerent și, totodată, viu și colorat, într-o sinteză care s-ar putea numi „ideea de teatru“, sau, mai exact, folosind chiar adagiul shakespeareian „lumea toată e o scenă“.

Ideea de teatru ne este de la început sugerată de scenografia lui Daniel Răduță, care a structurat spațiul scenic sub un arc de proscenium, în mai multe planuri pe orizontală, delimitate de cortine ce se ridică și se coboară succesiv, în culori variate –

albă, roșie, albastră, neagră –, dar și pe verticală, aici delimitarea fiind făcută de un ingenios balansoar, ce ia cu el și trimite în adâncuri, prin alunecarea ca pe un tobogan, personajele în stare de vis erotic. Costumele Ancăi Răduță subliniază aceeași idee de teatru, purtând totodată marca epocii contemporane, de la fracul alb al lui Theseu (care poartă și coroană), până la minijupa și colanții negri ai Hermiei sau la toaletele vapoaroase și pălăriile cu boruri largi și bogat ornamentate ale zânelor, combinațiile de linii și culori fiind plăcute ochiului. Mișcarea e bogată, dansantă și grațioasă pe alocuri, violentă și rapidă alteori – asistăm chiar la un duel al lui Theseu cu Hypolita, războinica regină a amazoanelor –, ajungând la bătaie în toată legea în cadrul amoros al tinerilor. Coregrafia Mălinei Andrei a trecut cu bine examenul expresivității, ca și muzica, bine aleasă de regizor și incorporată organic spectacolului, pentru a sugera stările de vis sau de trezie, izbucnirile de patimă sau poezia lumii pădurii, creând suportul ritmic necesar dansurilor și mișcării.

Jocul cortinelor dezvăluie succesiv lumile ce se interferează în spectacol – lumea somptuoasă a curții, lumea feerică a pădurii, lumea pătimașă a tinerilor, lumea simplă și naivă a meșterilor care se joacă de-a teatrul. Pentru că, în acest convențional teatru al lumii în care toți se iau în serios și își trăiesc cu sinceritate sentimentele, trecând apoi, ca spectatori, în fosa de orchestră, singurii care „fac teatru“ sunt meșterii, mimând cu stângăcie pasiuni arzătoare și parodiind cu candoare stilul emfatic al vechilor reprezentații. Acestea sunt, de altfel, scenele cele mai vesele din spectacol. Actorii au simțit succesul și s-au lăsat furați de plăcerea improvizăției, lungind partitura și scăzând ritmul. La fel s-a întâmplat și cu interpreții tinerilor, care, „ambalându-se“ în scenele de bătaie, le-au lungit peste măsura impusă de ritmul și de echilibrul spectacolului, asupra căruia plutește un abur de erotism exacerbat.

Din numeroasa distribuție, în general bine aleasă, s-au impus în special actorii care au știut să dea valoare cuvântului, printr-o rostire nuanțată și limpede, ca de pildă Raluca Zamfirescu (o Titania grațioasă, cuprinsă de stranie emoție), Corneliu Revent (un Theseu impunător, dar și ușor ridicol, ca un magnat ce intră în scenă cântând ca la operă), Dumitru Palade (Egeu, puternic în furia sa paternă),

Mihai Coadă (un Fundulea nostim, credibil în toate avaturile sale), Carmen Ciorcilă (Hypolita), Silvia Codreanu (un Puck japonez și zburlit, cam agresiv și arțăgos, mic și iute în mișcări). Buni la capitolul mișcare, mai puțin buni la acela al rostirii, Delia Nartea (Hermia), Oxana Moravec (Helena), Dragoș Stemate (Lysander, cu o chitară pe care nu o folosește) și Ionuț Antonie (Demetrius) au creat un cvartet de tineri de azi, lucizi și pragmatici, prea puțin dispuși să se lase pradă visului.

■ **MARGARETA BĂRBUȚĂ**

SCHILLER LA TIMPUL PREZENT

INTRIGĂ ȘI IUBIRE de Friedrich Schiller. Traducerea: Mihai Isbășescu și Mariana Crainic ● **TEATRUL VALAH DIN GIURGIU** ● Data reprezentației: 21 februarie 1995 ● Regia: Emil Mandric ● Scenografia: arh. Monica Pascariu ● Ilustrația muzicală: George Marcu ● Distribuția: Mircea Crețu (Von Walter), Coșmin Crețu (Ferdinand), Livius Rus (Von Kalb), Mirela Nicolau (Lady Milford), Lucian Dolgan (Wurm), George Păunescu (Miller), Cătălina Murgea (Soția lui Miller), Violeta Crețu (Luise), Mădălina Stoian (Sophie), Remus Gane (Un camerist), Victor Birkle, Fănică Mircea (Guarzi).

Când un teatru din țară vine în turneu la București, înseamnă că el, teatrul, dorește o confruntare cu un public exigent, răsfățat de o ofertă artistică superioară cantitativ și, uneori, calitativ, și cu numeroșii critici aflați în capitală, oaspeți rari, deși mult doriți, în teatrele de pe teritoriul țării.

Aceasta pare să fi fost și motivația spectacolului cu **Intrigă și iubire**, prezentat de Teatrul Valah din Giurgiu, în sala Majestic a Teatrului Odeon, la 21 februarie 1995. Câțiva critici s-au aflat, desigur, în sală și unii dintre ei, foarte puțini, au și scris după aceea. Dar publicul? Aproape întreaga incintă era

 Cosmin Crețu (Ferdinand)

prea adânc, considerând că, altfel, ar fi depășit „limitele răbdării spectatorilor”. Neîncrederea în literatură, în forța cuvântului rostit pe scenă, este o trăsătură proprie multor regizori, care ascunde și o neîncredere în capacitatea publicului de a vibra la poezie, dar are și o cauză reală: insuficienta formare a actorilor pentru arta rostirii scenice. Că sunt și excepții o dovedește succesul unor recitaluri actricești de poezie, pe care publicul le urmărește cu respirația tăiată.

În locul cuvintelor, regizorul a încărcat scenele cu felurite acțiuni fizice, dublând grija actorilor pentru rostirea limpede a textului cu aceea pentru corecta mișcare în jocul de biliard sau în spectaculosul duel dintre tată și fiu. El plătește astfel tribut unor mode.

Regizorul îl aduce în scenă pe Președintele von Walter, proaspăt ieșit din baie, cu trupul gol înfășurat pe jumătate în cearșaf, ștergându-se delicat cu prosopul, asta numai pentru ca actorul să nu-și rostească replica stând pe loc. Desigur că, în aceste condiții, e de prisos să mai căutăm un stil al spectacolului.

Trimiteri discrete la o epocă îndepărtată găsim în elementele sumare de decor,

 Mircea Crețu (Președintele von Walter)

 ocupată de un tineret școlar exuberant, gălăgios, care după comportament părea să nu fi fost niciodată la teatru, confundând sala de spectacol cu o arenă sportivă sau, poate, cu un spațiu de desfășurare a unei demonstrații de rock. În ambianță sonoră improprie, prima parte a spectacolului a putut fi doar cu greu urmărită, eforturile actorilor de a se concentra făcându-i uneori să rateze întâlnirea cu personajele. O voce persuasivă, cu efecte pedagogice benefice, a izbutit, în pauză, să stăpânească vacarmul, tinerii spectatori descoperind, astfel, că ceea ce se petrecea pe scenă ar fi putut chiar să-i intereseze. Dar, oare, pentru un asemenea public pornise spre capitală teatrul din Giurgiu? Întrebare retorică, desigur, dar chestiunea merită a fi luată în considerație: cum se educă tineretul prin teatru și pentru teatru. Poate cu un alt prilej.

Ceea ce se petrecea pe scenă era destinat, într-adevăr, unui public tânăr – dar nu numai –, fiind o poveste de dragoste, pură și inocentă, încheiată tragic din cauza jocului de interese, meschin și criminal, al celor aflați la putere. Citit astfel, în liniile sale esențiale, despovărat de considerațiile social-istorice și de surplusul de literatură, conflictul piesei rămâne valabil oricând și oriunde, putând interesa spectatori de toate categoriile și vârstele. Intriga apare bine încheiată, caracterele personajelor se impun cu claritate și pregnanță. E adevărat că s-a pierdut ceva din poezia dramatică a textului, regizorul Emil Mandric, care a făcut un decupaj scenic limpede, a tăiat totuși

 Violeta Crețu (Luise)

montate la vedere de oamenii de scenă, și în costumele sugestiv ambigue (scenografia: arh. Monica Pascariu); pata de culoare violentă pe care o aduce costumul lui von Kalb (Livius Rus, într-un joc ostentativ) îl scoate voit în evidență ca pe unul „de atunci”.

Din distribuția în general echilibrată și adecvată s-a distins în primul rând Mirela Nicolau, o elegantă și demnă Lady Milford, de o ținută nobilă lipsită de afectare și cu o nuanțată rostire. Mircea Crețu are autoritate și bun discernământ profesional în evoluția lui von Walter, George Păunescu, în ciuda vocii cam voalate, aduce o vibrație emoțională curată în rolul lui Miller. Cătălina Murgea compune bine rolul mic al soției lui Miller, Lucian Dolgan dozează cu pricepere amestecul de perfidie și ambiție al secretarului Wurm. Cei doi îndrăgostiți, Ferdinand și Luise, purtători ai filonului liric al piesei, și-au găsit o întruchipare întrucâtva viabilă, evitând emfaza romantică, în Cosmin Crețu și Violeta Crețu, actori tineri aflați la început de drum, dotați cu sensibilitate, dar încă în curs de formare, el având a-și corecta dicțiunea minată de precipitare și neglijență, ea având a-și controla izbucnirile emoționale.

Cu toate imperfecțiunile sale, spectacolul spune ceva publicului de azi. Schiller n-a îmbătrânit.

MARGARETA BĂRBUȚĂ